
Bókasafnið á Húsavík

Arsskýrsla 2013

Hlutverk og þjónusta

Árið 2013 var starfsemi bókasafnsins með hefðbundnu sniði og snerist að mestu um upplýsingaþjónustu og útlán safnefnis. Mikið var um millisafnalán, þar sem bækur og annað efni er ýmist fengið að láni frá öðrum söfnum eða að við sendum til annarra safna. Þjónusta við námsfólk og þá sérstaklega háskólanema, er vaxandi þáttur í starfseminni enda orðið algengt að fólk stundi nám í sinni heimabyggð með fjar- eða dreifnámi. Boðið er upp á útlán bóka og tímarita, upplýsingaþjónustu, tölvuaðgang, margvíslegt fræðsluefni á myndböndum og margmiðlunardiskum, myndbönd/mynddiska til útleigu, útlán til stofnana, millisafnalán, safnkynningar, *bókin heim* og fleira. Myndbönd eru lánuð út endurgjaldslaust en mynddiskar eru leigðir út gegn vægu gjaldi.

Þess má einnig geta að Bókasafnið á Húsavík veitir öðrum söfnum á svæðinu margvíslega þjónustu. Má þar nefna millisafnalán, veita upplýsingar og ráðgjöf og að vera milligönguaðili við Landskerfi bókasafna. Sveitarfélagið Norðurþing á og rekur alls þrjú almenningsbókasöfn. Um er að ræða Bókasafnið á Húsavík, Bókasafnið á Kópaskeri og Bókasafnið á Raufarhöfn. Reynt er að hafa samráð um innkaup á t.d. fræðibókum, þar sem ágætlega gengur að nýta millisafnalán á slíkum bókum og öðru efni sem ekki er mikið í útláni. Þá sér safnið um alla skráningu og frágang bóka fyrir bókasafn Borgarhólsskóla.

Safnið leitast við að rækja það hlutverk sitt að hafa bæði nýtt og eldra efni til útláns handa viðskiptavinum sínum og eiga eitthvað við allra hæfi enda gestir safnsins margbreytilegur hópur á öllum aldri. Reynt er að uppfylla skilyrði laga um almenningsbókasöfn¹ en þar segir:

„Bókasöfn eru þjónustustofnanir sem starfa í þágu almennings og eigenda sinna og eru ekki rekin í hagnaðarskyni. Sameiginlegt markmið bókasafna, sem undir lög þessi falla, er að veita aðgang að fjölbreyttu safnefni og upplýsingum á mismunandi formi. Þau skulu efla menningar- og vísindastarfsemi, menntun, símenntun, atvinnulíf, íslenska tungu, ánægjulestur og upplýsingalæsi. Hlutverk bókasafna er að jafna aðgengi að menningu og þekkingu. Áhersla skal lögð á að safnkostur bókasafna endurspegli sem flest sjónarmið.“

Árgjald í safnið var óbreytt árið 2013 eða kr.1900.- Aldraðir og börn að 18 ára aldri fengu áfram lánþegaskírteini endurgjaldslaust, sem og öryrkjar.

¹ Lög um almenningsbókasöfn nr. 150/2012

Opnunartími

Safnið var opið frá kl. 10 – 18 þriðjudaga, miðvikudaga og fimmtudaga og frá kl. 11 – 17 mánudaga og föstudaga, en það gerir samtals 36 klukkustundir á viku.

Í sparnaðarskyni var ákveðið að hafa Bókasafnið lokað allan júlímánuð. Sumarafleysing var því ekki ráðin.

Framkvæmdir á vegum Safnahússins stóðu yfir frá haustdögum og fram í desember. Lyfta var sett í húsið og fleiri endurbætur gerðar m.a. nýtt salerni á jarðhæð. Þetta hafði það í för með sér að verulega dró úr heimsóknum á Bókasafnið á meðan þetta stóð yfir.

Bókin heim

Bókin heim er þjónusta við aldraða og öryrkja í formi þess að færa þeim heim safnefni annan hvern föstudag. Bókaverðir taka til efni fyrir hvern og einn og Soroptimistakonur sjá um að koma því til skila. Lítil breyting varð í hópí þeirra sem nýta sér þjónustuna.

Útlán

Samkvæmt skráningu voru útlán ársins 25.294 talsins en árið 2012 voru þau hins vegar 29.189. Mestur samdráttur er í útlánum á mynddiskum og má reikna með að samdráttur í innkaupum á slíku efni hafi þar nokkur áhrif. Veruleg aukning varð hins vegar í útlánum hljóðbóka. Þá höfðu framkvæmdirnar hér í Safnahúsinu merkjanlegan samdrátt í heimsóknum og útlánum.

Hafa ber í huga að útlánatölur segja ekki alla söguna um notkun Bókasafnsins, því margir koma á safnið eingöngu til að lesa blöð og tímarit, nota tölvurnar, fá ljósritunar- eða prentþjónustu, horfa á myndbönd/DVD eða leita upplýsinga um allt milli himins og jarðar.

Millisafnalán eru umtalsverð en námsfólk og aðrir nýta sér það í töluverðum mæli að safnið hefur milligöngu um lán frá öðrum bókasöfnum. Lánaðar voru bækur og önnur gögn til safna í Þingeyjarsýslum eins og undanfarin ár, til dæmis til Bókasafnsins á Kópaskeri, Grunnskóla Raufarhafnar og Öxarfjarðarskóla svo einhver séu talin. Einnig voru safngögn send til annarra safna víðs vegar um landið og má þar nefna Amtsbókasafnið á Akureyri, Háskólann á Akureyri, Menntaskólann á Akureyri, Bókasafn V- Húnavatnssýslu, Bókasafnið á Dalvík, Bókasafn Vopnafjarðar og fleiri. Fengnar voru bækur og greinar að láni frá ýmsum söfnum á landinu, flest frá Amtsbókasafninu á Akureyri og Landsbókasafni en einnig frá fjölmörgum öðrum söfnum, almennings- skóla- og sérfræðisöfnum.

Lánþegar

Skráðir lánþegar í tölvukerfinu Gegni voru 759 í lok árs (853 árið 2012) en hafa ber í huga að þá eru ekki taldir með þeir lánþegar sem koma reglulega í safnið en voru með útrunnið lánþegaskírteini þegar talningin fór fram. Rétt tala er því nokkru hærri. 50 nýir fullorðnir einstaklingar gengu í safnið á árinu.

Safngögn

Tölvuskráð safngögn voru í lok ársins 49.473 eintök, en 49.006 árið 2012. Mikið hefur verið dregið saman í innkaupum síðustu ár vegna niðurskurðar, og á það sérstaklega við um myndefni og tímarit, en þó eru enn keypt mörg helstu tímarit sem gefin eru út hérlendis. Bókasafnið kaupir héraðsfréttablaðið Skarp og varðveitir öll blöðin og er auk þess áskrifandi að Morgunblaðinu.

Starfsfólk

Forstöðumaður, Eyrún Ýr Tryggvadóttir, er í 80% starfi, og bókaverðir eru tveir, báðir í hlutastörfum, Bryndís Sigurðardóttir í 80% og Kristín Magnúsdóttir í 70%.

Viðburðir

Lestarátak

Á árinu var markvisst reynt að hvetja börn og unglinga til að lesa meira og heimsækja bókasafnið oftar. Tvisvar var farið í sérstakt lestrarátak, í febrúarmánuði og var þátttaka með ágætum. Við fyrstu heimsókn fengu börnin miða sem þau taóku með sér í hvert skipti sem þau heimsóttu safnið og stimplað á miðan í hvert sinn. Þau fengu svo frían DVD mynddisk, að láni, í fimmta hvert skipti sem þau komu á safnið.

Dagur íslenskrar tungu - Ljóðasýning

Ljóðaverkefni sem fyrst var unnið 2011, var sett upp, Bókasafnið og unglिंगastig Borgarhólsskóla setja saman upp stórskemmtilega ljóðasýningu með verkum eftir nemendur. Sýningin opnuð formlega þann 15. nóvember. En dagur íslenskrar tungu var laugardaginn 16. nóvember.

Jóladagskrá

Eins og undanfarin ár var lesið upp úr nýjum bókum fyrir jólin og spjallað um efni þeirra og höfundu. Að þessu sinni var lesið upp fimmtudagskvöldið 12. desember og var lestur í höndum dyggra viðskiptavina safnsins.

Einnig kom Þorkell Björnsson í heimsókn á safnið og las Jólaandann eftir Guðjón Davíð Karlsson, fyrir börn þann 17. desember. Vegna framkvæmdanna var með minna móti skreytt fyrir jólin en bóka jólatréð var þó á sínum stað og vekur verðskuldaða athygli safngesta.

Annað

Ýmislegt skemmtilegt var gert á safninu þetta árið og reynt að hafa fjölbreytilega dagskrá til að höfða til sem flestra með það að markmiði að auka nýtingu safnsins. DVD-tilboð voru vinsæl og til að gleðja safngesti fyrir jólin var frítt útlán á öllum mynddiskum á Þorláksmessu.

Þá voru ýmsar bókakynningar á uppstillingarborði, tilboð á sölubókum og þátttaka í viðburðum s.s. *Bókasafnsdaginn*, *Alþjóðadag læsis* auk þátttöku í *Ljóðum unga fólksins* og *Bókaverðlaunum barnanna*.

Dagur bókarinnar var 23. apríl og af því tilefni var boðið uppá bókargjöf af söluborði og 50% afslátt af nýjum bókasafnskortum.

Heimsóknir grunn- og leikskóla voru með svipuðu sniði og verið hefur. Á árinu var tekið upp samstarf við Framhaldsskólann á Húsavík, en Bókasafnið sér um útprentun strikamerkja á bækur auk annarar almennrar þjónustu.

Almennt

Reynt var að halda uppi sambærilegri þjónustu og undanfarin ár þrátt fyrir töluverðan niðurskurð í fjárveitingum til safnsins.

Starfsmenn hafa sem fyrr lagt sig fram um að veita góða og vandaða þjónustu. Markvisst var reynt að halda heimasíðu bókasafnsins lifandi með því að setja inn helstu fréttir og tilboð ásamt nýjasta efni sem keypt er á safnið auk þess sem safnið nýtir mikið samskiptavefinn Facebook til að koma upplýsingum áleiðis til viðskiptavina.

Húsavík 1. sept.2014,

Guðrún Kristín Jóhannsdóttir
Forstöðumaður Bókasafnsins á Húsavík